

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 maja 2016 roku

Pozwami połączonymi następnie do wspólnego rozpoznania, M. C. (1), M. C. (2), M. C. (3), M. C. wniesli o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwot po 400,00 Euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwów wskazali, że na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. dochodzą od pozwanego zryczałtowanego odszkodowania za opóźnienie w podróży. Wyjaśnili, że w dniu 8 sierpnia 2014 r. mieli zaplanowany lot na trasie z W. na R., połączeniem realizowanym przez pozwanego. Lot ten uległ opóźnieniu o ponad 7 godzin. Pozwany pomimo wezwania do zapłaty nie zapłacił odszkodowania na ich rzecz.

Nakazami zapłaty wydanymi w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powodów żądane kwoty wraz z kosztami postępowania.

W sprzeciwach od nakazów zapłaty pozwany zaskarżył powyższe nakazy w całości i wniósł o oddalenie powództw w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. Pozwany podniósł, że opóźnienie lotu nastąpiło z powodu usterki technicznej samolotu, która spowodowana była wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności. (sprzeciw k. 29-33)

W odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powodów podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko (pismo pełnomocnika powodów k. 58).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie M. C. (1), M. C. (2), M. C. (3), M. C. mieli zaplanowany na dzień 8 sierpnia 2014 r. lot z W. do R. o numerze (...). Rozkładowym czasem wylotu z lotniska w W. była godzina 03:00 dnia 8 sierpnia 2014 r., podczas gdy samolot wystartował o godzinie 10:25. Opóźnienie w wylocie samolotu wynosiło ponad 7 godzin. (okoliczność bezsporna, zaświadczenie Enter A. o opóźnieniu lotu k. 13, karty pokładowe k. 12).

Odległość pomiędzy W. a R. wynosi 1847,25 km (okoliczność bezsporna).

W związku z opóźnieniem w podróży lotniczej powodowie M. C. (1), M. C. (2), M. C. (3), M. C. pismami z dnia 10 września 2014 r. wezwali (...) sp. z o.o. w W. do zapłaty kwot po 400 Euro tytułem odszkodowania za opóźnienie lotu (...) (dowód: reklamacja powodów k. 14, potwierdzenie nadania pisma k. 16).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów i ich kserokopii złożonych do akt sprawy. Okoliczności te jako przyznane Sąd na podstawie art. 229 i 230 k.p.c. uznał za udowodnione, nadto znajdują potwierdzenie w złożonych do akt dokumentach. Dokumenty te Sąd uznał za wiarygodne, gdyż składają się one na spójny obraz stanu faktycznego i nie pozostają ze sobą w sprzeczności.

W ocenie Sądu, za dowód w sprawie nie mogły posłużyć złożone przez pozwanego dokumenty, w postaci kserokopii dziennika pokładowego (k. 40-43.) i wydruków komputerowych z korespondencji mailowej pozwanego (k. 44-63), gdyż są to dokumenty sporządzone w języku angielskim, które powinny być przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego na język polski na potrzeby niniejszego postępowania, nadto nie zostały one poświadczone za zgodność z oryginałem.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powodowie opierali swoje roszczenie na regulacji zawartej w Rozporządzeniu (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U. UE L 2004/46/1). Ochrona na podstawie przepisów tego Rozporządzenia obejmuje nie tylko pasażerów lotów regularnych, ale również pasażerów lotów nieregularnych, w tym także loty stanowiące część zorganizowanych wycieczek (motyw piąty Rozporządzenia). W myśl art. 5 ust. 1 lit. c Rozporządzenia w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 7, chyba że:

- i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu; lub
 - ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu; lub
- (...) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Stosownie do art. 7 ust. 1 rozporządzenia pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości:

- a) 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1.500 kilometrów
- b) 400 EUR dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1.500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1.500 do 3.500 kilometrów;
- c) 600 EUR dla wszystkich innych lotów niż loty określone w lit. a) lub b).

Przy określaniu odległości, podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu. W dalszej kolejności należy wskazać, że w myśl art. 5 ust. 3 Rozporządzenia obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Przepisy art. 5, 6 i 7 Rozporządzenia nr 261/2004 należy interpretować w ten sposób, że do celów stosowania prawa do odszkodowania, pasażerów opóźnionych lotów trzeba traktować jak pasażerów odwołanych lotów oraz że mogą oni powoływać się na prawo do odszkodowania przewidziane w art. 7 tego Rozporządzenia, jeżeli z powodu tych lotów poniosą stratę czasu wynoszącą co najmniej trzy godziny, czyli jeżeli przybędą do ich miejsca docelowego co najmniej trzy godziny po pierwotnie przewidzianej przez przewoźnika lotniczego godzinie przylotu. Niemniej takie opóźnienie nie rodzi po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego (tak Europejski Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawach połączonych C-402/07 i C 432/07 mających za przedmiot wnioski o wydanie na podstawie art. 234 WE orzeczeń w trybie prejudycjalnym, złożone w postępowaniu Christopher S., G. S., A. S. p-ko (...) oraz S. B., K. L. p-ko A. France SA, (...) (...) - (...)).

Należy podkreślić, że celem Rozporządzenia, wynikającym zwłaszcza z motywu drugiego, jest podniesienie poziomu ochrony pasażerów lotniczych poprzez naprawienie szkód przez nich poniesionych w ramach transportu lotniczego w przypadku „odmowy przyjęcia na pokład i odwołania lub dużego opóźnienia lotów”. Pasażerowie, których lot został odwołany i pasażerowie, których lot jest znacznie opóźniony, ponoszą analogiczną szkodę polegającą na stracie czasu w stosunku do pierwotnego planu ich lotu, a co za tym idzie, znajdują się w porównywalnych sytuacjach. Dlatego

należy uznać za Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości, że pasażerowie lotów opóźnionych mogą powoływać się na prawo do odszkodowania przewidzianego w art. 7 Rozporządzenia nr 261/2004, jeżeli z powodu tego opóźnienia poniosą stratę czasu wynoszącą co najmniej trzy godziny. Takie rozwiązanie jest również zgodne z motywem piętnastym Rozporządzenia, skoro na podstawie tego motywu ustawodawca powiązał „duże opóźnienie” z prawem do odszkodowania. Ponieważ art. 6 Rozporządzenia przypisuje takie skutki prawne już w przypadku niektórych lotów opóźnionych o dwie godziny, motyw piętnasty Rozporządzenia obejmuje bez wątpienia opóźnienia o co najmniej trzy godziny. Podkreślić należy, że również wyrokiem z dnia 23 października 2012 r. w połączonych sprawach C-581/10 i C-629/10 Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekając w składzie (...) potwierdził interpretację Rozporządzenia zaprezentowaną w wyroku C-402/07.

Zgodnie z treścią art. 2g powołanego Rozporządzenia WE nr 261/2004, "rezerwacja" oznacza fakt posiadania przez pasażera biletu lub innego dowodu potwierdzającego, że rezerwacja została przyjęta i zarejestrowana przez przewoźnika lotniczego lub organizatora wycieczek.

W toku postępowania pozwany nie zakwestionował legitymacji czynnej powodów, tj. nie kwestionował faktu odbycia przez powodów podróży lotniczej opóźnionym lotem (...). Pozwany podnosił, że opóźnienie lotu nastąpiło z powodu usterki technicznej, która jest nadzwyczajną okolicznością wyłączającą odpowiedzialność pozwanego.

Zauważyć należy, że opóźnienie w przylocie nie kreuje po stronie pasażerów prawa do odszkodowania, jeżeli przewoźnik lotniczy jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków (art. 5 ust. 3 rozporządzenia), to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego. W motywie czternastym Rozporządzenia wskazano, że nadzwyczajne okoliczności mogą w szczególności zaistnieć w przypadku destabilizacji politycznej, warunków meteorologicznych uniemożliwiających dany lot, zagrożenia bezpieczeństwa, nieoczekiwanych wad mogących wpłynąć na bezpieczeństwo lotu oraz strajków mających wpływ na działalność przewoźnika.

Na zaistnienie takich właśnie okoliczności powoływał się w niniejszej sprawie pozwany, wskazując, że przyczyną opóźnienia rejsu była usterka techniczna.

Podkreślenia wymaga, że co do zasady nie budzi wątpliwości, że usterki techniczne mogą stanowić nadzwyczajną, niezależną od przewoźnika przyczynę, jeśli nie mógł on ich racjonalnie przewidzieć i uwzględnić w ramach normalnego wykonywania działalności w danym czasie. Jednak pozwany nie dowiódł w niniejszej sprawie w żaden sposób, że opóźnienie lotu było wywołane zaistnieniem usterki technicznej. Za dowód w sprawie nie mógł posłużyć dziennik pokładowy złożony do akt sprawy, bowiem jest to dokument sporządzony w języku angielskim, nadto został złożony w formie kserokopii nie poświadczonej za zgodność z oryginałem. Nadto nie stanowi dowodu na okoliczność usterki technicznej, złożona przez pozwanego kopia Decyzji Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Pismo to dotyczy zupełnie innego lotu o numerze (...) zaplanowanego na dzień 20 czerwca 2012 r. na trasie K.- K.. Powodowie odbyli podróż 8 sierpnia 2014 r. na trasie z W. do R., a więc pismo to nie ma żadnego związku z rozpatrywaną sprawą i nie stanowi dowodu na okoliczności wskazane przez pozwanego.

W rezultacie pozwany nie udowodnił, że w analizowanym przypadku miały miejsce „nadzwyczajne okoliczności”, które zwalniałyby go od odpowiedzialności na podstawie art. 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004 r. Należy zauważyć, że pozwany w zasadzie ograniczył się do samych twierdzeń zawartych w sprzeciwie, które to twierdzenia okazały się niewystarczające, albowiem nie poparte zostały żadnymi dowodami. Wprawdzie pozwany wnosił o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu lotnictwa celem wykazania, czy usterka techniczna samolotu wykonującego skarżony rejs miała charakter zwyczajny i typowy oraz czy można było zapobiec usterce w zakresie regularnej procedury kontrolnej i dowód ten został dopuszczony, jednakże pozwany nie uiścił zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego. W związku z czym przeprowadzenie w.w dowodu nie było możliwe, a zatem został on pominięty.

Należy podkreślić, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał

(wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 roku sygn. akt I ACa 1320/11). Wobec tego, że pozwany nie złożył żadnych adekwatnych wniosków dowodowych celem wykazania istnienia nadzwyczajnych okoliczności usprawiedliwiających opóźnienie rejsu w niniejszej sprawie, Sąd uznał, że przewoźnik nie zwolnił się z odpowiedzialności względem powodów.

Z tych wszystkich względów Sąd uznał, że powodom należy się zryczałtowane odszkodowanie przewidziane w art. 7 ust. 1 pkt b Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, w objętej pozwem, a niekwestionowanej, wysokości po 400 euro.

W przedmiocie odsetek za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Opóźnienie w spełnieniu świadczenia powstaje, jeżeli dłużnik nie spełnia go w czasie właściwym. Zauważyć należy, że kwestię wymagalności roszczenia reguluje przepis art. 455 k.c., zgodnie z którym, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia. W niniejszej sprawie powodowie żądali zasądzenia odsetek od dnia 4 listopada 2014 r. czyli od następnego dnia po upływie 14 dniowego terminu płatności odszkodowania określonego w wezwaniu do zapłaty skierowanym do pozwanego. W związku z powyższym Sąd zasądził odsetki od tej daty.

O wysokości odsetek Sąd orzekł na podstawie znowelizowanych przepisów Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 roku, o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy Kodeks cywilny (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1830), w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.7) wprowadza się następujące zmiany: 2) w art. 481: a) § 2 otrzymuje brzmienie: „§ 2. jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wiarygodność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy”. W świetle art. 56, cytowanej ustawy, do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Pozwany, będący stroną przegrywającą sprawę obowiązany jest zwrócić powodom koszty postępowania w kwocie 647 zł, na którą składa się: opłata od pozwu w wysokości 30 zł, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 600 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 490 z późniejszymi zmianami), w wysokości 600 zł.

SSR Magdalena Hemerling